

SAKSFRAMLEGG

Konsekvenser ved avbestilling av avtalene om oppføring av nytt skoleanlegg på Noresund

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
165/23	Formannskapet	12.12.2023
	Kommunestyre	14.12.2023

Kommunedirektørens innstilling:**Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:**

Inngåtte avtaler med Veidekke AS om å bygge nytt skoleanlegg på Noresund avbestilles ikke. Prosjektet igangsettes igjen basert på gjeldende framdriftsplan.

Begrunnelse

Den endelige erstatningssummen vil ikke foreligge før etter en eventuell avbestilling av kontraktene. Kommunestyret vil sålede måtte ta sin beslutning og fatte et vedtak, uten å kjenne de faktiske økonomiske konsekvenser fullt ut.

Det foreligger en juridisk vurdering som konkluderer med at det er risiko for at Krødsherad kommune kan pådra seg et erstatningsansvar på i overkant av 50 mill. kr. ved å avbestille kontraktene. Dette vil få klare negative økonomiske konsekvenser for den videre kommunedrifta, og det økonomiske handlingsrommet til å realisere andre skoleløsninger vil være begrenset.

Saksopplysninger:Introduksjon

I sak 118/2023 behandlet den 9.11.2023 fattet kommunestyre følgende vedtak:

- *De delegeringer som er gitt kommunedirektør i sak 12/22, 49/22 og 17/23 oppheves og saken tilbakeføres til politisk styring.*
- *Krødsherad kommune går i dialog med Veidekke AS for å forsøke å avklare kostnaden ved et evt. kontraktsbrudd så raskt som mulig.*
- *Kommunedirektør og ordfører tar i samråd med seg de som de mener er nødvendig i dialogen med Veidekke.*

- *Kommunedirektøren går i snarlig dialog med Veidekke, samt interne i Krødsherad kommune som jobber med skoleprosjektet, og setter alle arbeider på vent, samt anmoder om tapsbegrensning. Ordfører holdes løpende orientert.*
- *Kommunedirektøren kommer tilbake til formannskapet og kommunestyret med en juridisk vurdering av følgende:*
 - *forarbeidet og innholdet i kontraktene.*
 - *risikovurderingen som er gjort i forkant av kontraktsinngåelse.*
 - *gyldigheten av fullmaktene som har blitt gitt.*
- *Det innhentes juridisk bistand fra et advokatfirma eller KS som ikke har vært involvert i saken tidligere. o Kommunedirektøren kommer tilbake til formannskapet og kommunestyret med sine vurderinger når konsekvensene av et evt. kontraktsbrudd er klarlagt, for å endelig ta stilling til om kontrakten skal brytes.*

Når saken nå fremmes for sluttbehandling, er det i etterkant av en relativt kort arbeidsperiode. Hovedgrunnlaget i saken er notatet fra Advokatfirmaet Thallaug ANS datert 1.12.2023. Notatet tar for seg de juridiske forhold og kommunens erstatningsansvar. Dette følger som vedlegg til saken.

I saksopplysningenes innledning gjøres det rede for de spørsmål som er stilt i nest siste kulepunkt i kommunestyrets vedtak om det organisasjonsinterne arbeidet som har pågått i forkant av kontraktsinngåelsen.

Deretter redegjøres det for kommunes mulige erstatningsansvar ved avbestilling av kontraktene. Betraktningene om erstatningssum tar utgangspunkt i Veidekke sitt foreløpige erstatningskrav, hvor Thallaug i etterkant har vurdert legitimiteten til kravet fra Veidekke. Den endelige erstatningssummen vil ikke foreligge før etter en eventuell avbestilling av kontraktene. Kommunestyret vil måtte ta sin beslutning og fatte et vedtak, uten å kjenne de faktiske økonomiske konsekvenser fullt ut. Risikobildet er utførlig beskrevet i notatet fra Thallaug.

Videre er det beskrevet hvordan en avbestillingskostnad vil påvirke kommunens disposisjonsfond, og finansiering av øvrige investeringer.

For å gi et best mulig beslutningsgrunnlag har kommunedirektøren avslutningsvis valgt å stipulere en alternativ-kostnad som vil kunne utløses ved en avbestilling av kontraktene. Kalkylens forutsetninger følger av tidligere vedtak i skolesaken, og hovedpostene er hentet fra tidligere utredninger. Tallene framkommer noe sjablongmessig, og gir kun indikasjoner på konsekvensene. Det er kommunedirektørens vurdering at kalkylen likevel gir en god pekepinn på hva som blir kostnadene dersom kontrakten avbestilles, og en annen skole-løsning enn det prosjekterte skoleanlegget til Veidekke realiseres.

Juridiske forhold knyttet til kontraktsinngåelse med Veidekke

Overordnet konkluderer juristene med at kontraktsinngåelsen har foregått innenfor de fullmakter kommunestyret har gitt ordfører og kommunedirektør. Det ble i mars konkludert på avtalemodell, og kontraktene ble signert 4. september. I forarbeidene før beslutning om avtalemodell ble det fra juridisk hold anbefalt å organisere forløpet som en to-leddet-prosess, der samspillskontrakten først ble signert, og at kontrakten om faktisk gjennomføring ble stadfestet i etterkant av samspillsprosessen. Avgjørelsen landet likevel på en modell med en parallell signering av begge kontrakter - noe som gir færre muligheter til å stoppe prosjektet uten at store kostnader pådras. Thallaug konkluderer med at valget av modell lå innenfor det

vedtak som kommunestyret hadde fattet. Hvorvidt modellen som ble valgt har påvirket Veidekke sitt økonomiske tilbud er ikke kjent.

Vurderinger av mulig erstatningsansvar

Det ble avholdt et dialogmøte med Veidekke AS den 27.11. d.å., med mål om å avklare omfanget av kommunens erstatningsansvar ved en avbestilling av kontraktene. Fra kommunen deltok ordfører Andreas Kagiavas Torp, varaordfører Åse Marit Hovden, kommunedirektør Stig Rune Kroken og advokatene fra Thallaug. Fra Veidekke stilte leder prosjektutvikling Runar Berg, distriktsleder Gro Brathovde og to advokater fra Advokatfirmaet Wiersholm. Innledningsvis i møtet bekreftet begge parter at de var godt fornøyde med samarbeidet hittil, og Veidekke understreket at deres klare ønske er å gjennomføre prosjektet.

Når det gjelder omfanget av erstatningen tok Veidekke forbehold om at delsummene både kan gå opp og ned, og at de på nåværende tidspunkt presenterer tallstørrelser som er det beste de har klart å beregne med den tida som har vært til rådighet. Totalsummen framkommer fordelt over tre hovedposter som samlet utgjør den positive kontraktsinteressen til Veidekke.

- Prosjektets kalkulerte fortjeneste

Dette er i praksis Veidekke sine beregninger av fortjeneste, og oppgis til å være 15 % av kontraktens verdi. Dette er en relativt normal margin i slike prosjekter, og det antas at denne i utgangspunktet stemmer godt med deres kalkyler. Om erstatningssaken skulle gå til rettssystemet må Veidekke vise fram de faktiske kalkyler og nærmere begrunne de valgte kalkyler. Veidekke angir denne posten til å være noe i overkant av 21 mill. kr.

- Pådratte kostnader og samspillskontrakt

Det er fakturert for kr. 3,3 mill. kr. hittil i prosjektet, og Veidekke oppgir i tillegg pådratte kostnader på 1,5 mill. kr. I tillegg kommer kostnader til juridisk bistand.

- Bundne kostnader til neste fase i prosjektet.

Veidekke oppgir posten *bundne kostnader* gjennom tredje-partsavtaler og ansatte-kostnader til å være i overkant av 20 mill. kr. Det vises til at det i dagens marked er svært vanskelig å finne andre prosjekter hvor ansatte kan sysselsettes. I sin framføring av det foreløpige kravet var Veidekke klare på at denne delen av kravet ville vært mye lavere i et marked likt det byggebransjen har forholdt seg til de siste 20 åra.

I sin oppsummering konkluderer Thallaug med et mulig krav i størrelsesorden opp til 50 mill. kr. +, inkludert kostnader som løper fram til prosjektet formelt er stoppet gjennom en avbestilling. Hvorvidt dette er det reelle tapet til Veidekke er umulig å si uten å ha tilgang til dokumentasjon som underbygger kravet og hvordan det framkommer, samt få saker som har gått igjennom rettssystemet i et marked likt dagens bygge- og anleggsmarked. Disse momentene gjør at Thallaug angir et kostnadsspenn fra 30 mill. kr til noe i overkant av 50 mill. kr. som et mulig erstatningsansvar for Krødsherad kommune. De skriver følgende i sine konklusjoner om erstatningsansvar:

«Kommunen må derfor ikke anse det som usannsynlig at et reelt økonomisk tap vil lande på et pengebeløp rundt kr 40 millioner, men der både den nedre terskelen på rundt kr 30 millioner og den øvre terskelen på over kr 50 millioner heller ikke vil være usannsynlig.

Vårt mandat er likevel å gi kommunen en avklaring og risikovurdering av hva det potensielt vil koste kommunen å avbestille og kommunen må derfor være forberedt på at i verste fall, rent økonomisk, vil dette kunne utgjøre over kr 50 millioner eks. MVA».

En eventuell avbestilling utløser derfor en viss prosessrisiko. Det kan være muligheter for å komme fram til en minnelig avtale med Veidekke som ikke befinner seg helt i toppen av det som er anslått som mulig erstatningsansvar. Det antas at en slik minnelighet likevel vil finne sin konklusjon i øverste del av spennet. Det som kan fastslås med større sikkerhet er at veien om rettssystemet vil legge beslag både på tid og ressurser.

Finansiering av mulig erstatningssum og utvikling i kommunens disposisjonsfond

Neste avsnitt inneholder en generell forklaring av disposisjonsfond og dagens situasjon for Krødsherad kommune. Videre beskrives de konsekvenser en avbestilling vil få på disposisjonsfondene. Avslutningsvis vurderes de tiltak som må gjøres i etterkant av en eventuell avbestilling.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond representerer oppsparing av midler og er en del av kommunens egenkapital. De kan betegnes som ubundne fond som er bygget opp gjennom sparing av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon. Krødsherad kommune har gjennom økonomireglementet forpliktet seg gjennom økonomireglementet til å holde ett disposisjonsfond som er større enn 8 % av brutto driftsinntekter i tråd med KS sine anbefalinger. Krødsherad kommune sine disposisjonsfond per 01.12.2023 kommer frem av oversikten under:

Disposisjonsfond	Regnskap 2023
Disposisjonsfond fritt	- 59 327 082
Bev.av disp.f.fritt, ikke forbrukt	- 12 857 557
Investerings skole (K-130/16->))	- 21 991 097
Inv.skole-Bevilget ikke forbrukt	- 4 667 128
Disp.fond Kommunedirektør (fritt)	- 6 830 234
Disp.fond Samfunn og Næring (fritt)	- 4 065 246
Disp.fond Oppvekst (fritt)	- 56 000
Disp.fond Helse og omsorg (fritt)	- 457 968
Disp.fond Teknisk (fritt)	- 2 763 769
Disp.fond NAV (fritt)	- 1 065 222
Disp.fond Service og Adm. (fritt)	- 1 419 725
Boligtilskudd overført (K-115/2020)	- 69 357
Flomforebygging (2020->) Skjønns.	- 128 392
Integreringsmidl. Flyktninger Ukraina	- 2 079 970
E-renter stedsutvikling (K-153/07)	- 486 330
Utjevningsfond pensj.kostnader	- 16 282 000
SUM	- 134 547 077

Oversikten viser totalt 134,5 mill. kroner i disposisjonsfond fordelt på 16 poster. Grovt sett kan man kategorisere fondene inn i 4 områder:

1. *Fritt disposisjonsfond*
Frie midler som ikke er forpliktet gjennom politiske vedtak
2. *Skolefond*

- Oppsparte midler fra vedtak og tidligere bevilgede midler til bygging av ny skole.
3. *Sektorfond*
Oppsparte midler fra sektorene som følge av overskudd på årsresultatet.
 4. *Utnjevningsfond pensjonskostnader*
Opprettet gjennom politisk vedtak for å håndtere avvik i pensjonskostnader.

Det understrekes at selv om disposisjonsfond er kategorisert på denne måten, står kommunestyret fritt til å prioritere disse midlene gjennom politiske vedtak. Den endelige størrelsen på disposisjonsfond 2023 vil ikke være klart før årsslutt og årsregnskapet av avlagt. Pr nå kan følgende forhold som ikke kommer frem av oversikten øke eller redusere fondstørrelsen:

1. Utbytte fra Krødsherad kraftproduksjon KF er ikke regnskapsført under disposisjonsfond i påvente av politisk behandling (15,0 mill. kroner økning).
2. Investeringskostnader for 2023 tilknyttet skole og andre prosjekter som skal dekkes over disposisjonsfond er ikke regnskapsført (Rundt 16,0 mill. kroner reduksjon).

Legges disse forholdene til grunn vil Krødsherad kommune stå med ett disposisjonsfond pr 31.12 pålydende 133,5 mill. kroner, noe som tilsvarer 48 % av antatte brutto driftsinntekter for 2023.

Konsekvenser av avbestilling

Kostnadene ved en avbestilling må håndteres innenfor drift, og ettersom det ikke er rammer for denne typen kostnader i budsjettet må det overføres midler fra disposisjonsfond til drift. Avbestilling på 50 mill. kroner skissert i dette dokument vil redusere disposisjonsfondet til 83,5 mill. kr. og medfører en reduksjon til 30,2 % av antatt brutto driftsinntekter 2023. Det vil være naturlig å hente midler fra skolefondet først, for deretter å finansiere det resterende beløpet fra frie disposisjonsfondet. Dette vil tømme skolefondet og redusere det frie disposisjonsfondet fra 59,3 mill. kroner til 25,9 mill. kroner.

Vurdering av videre tiltak

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2024 – Økonomiplan 2024-27 foreslår en bruk av disposisjonsfond til investeringer på 47,3 mill. kroner, hvorav rundt 27 mill. kroner vil gå til finansiering av skoleprosjektet. Ved en eventuell avbestilling med tilhørende erstatningsansvar, må finansieringsplan til investeringer som foreligger gjennomgås på nytt, og den foreslåtte fondsbruken revurderes. Spesielt vil investeringsposter som ikke omhandler skole fortsatt ha ett finansieringsbehov på rundt 20,3 mill. kroner.

Det vil være en begrenset mulighet til å finansiere investeringsplanen gjennom bruk av disposisjonsfond fritt, og det må derfor ses på andre fondskategorier for å dekke inn finansieringsbehovet. Alternativt kan kommunen vurdere å øke låneandelen av planen. Kostnadene for avbestilling kan ikke tas av investeringer. Dette innebærer at hvis rammen for skoleprosjektet skal dekke kostnadene, må investeringsrammen reduseres tilsvarende kostnadene som avbestillingskostnaden.

Ved en eventuell avbestilling av kontraktene er det undersøkt om kommunens krav på mva-kompensasjon på investeringer vil bli påvirket. Det er ikke endelig avklart hvorvidt dette vil kunne bli tilfelle, men de foreløpige undersøkelser tilsier at dette forholdet ikke vil bli påvirket. Da det gjelder poster som per nå er ført på investeringsprosjektet, og investeringsprosjektet ikke gjennomføres, er det usikkert hvorvidt deler av kostnadene må belastes drifta og finansieres av

fond. I et slikt scenario vil låneopptaket fremdeles være til disposisjon fra finansiering av andre investeringer.

Alternativ-kostnad ved annen skoleløsning

I etterkant av en eventuell avbestilling av kontraktene må det gjennomføres en ny formell prosess for avklaring av skolestruktur. Dette basert på forutsetningen om at det ikke er aktuelt å gå videre med en-skole-logikk på Noresund. Hva denne eventuelle prosessen munner ut i er ikke mulig å forutsi. I dette avsnittet om alternativ-kostnad tar derfor kommunedirektøren utgangspunkt i ordskiftet i kommunestyret, der flertallspartienes har uttrykt ønske om 1-10-skole på Krøderen, og 1-4 på Noresund. Om dette vil bli framtidens skolestruktur konkluderes som sagt senere - i en eventuell skolestrukturprosess.

Det ble av økonomiske årsaker tidlig i 2020 besluttet å gå bort i fra konseptet med renovering/nybygg av skolene til rene nybygg. Eksterne konsulenter la fram sine kalkyler som viste at dette lønte seg, og det ble gitt tilslutning til den konklusjonen. Denne beslutningen gav retning for det videre skolesak-forløpet. 29.10.2020 la kommunedirektøren fram «ferdigknadde» skoleprosjekt for både Krøderen og Noresund med det formål å legge de ut i markedet. Skolebygget på Krøderen var et prosjekt lærerne i hovedsak var godt fornøyde med, og som var dimensjonert for 260 elever.

Med en supplerende 1. – 4. – løsning på Noresund, hvor tentativt halvparten av denne elevgruppa tilhører Noresund krets, skal det legges til rette for 64 elever på Noresund, ut ifra gjeldende vedtak om å bygge skole for 320 elever.

Samlet gir denne kombinasjonsløsningen en elevtallskapasitet på 324 elever, og den tidligere prosjekterte skolen på Krøderen framstår, basert på denne logikken, som et skoleanlegg det kan være naturlig å skimte til for å anslå kostnadsnivå for ny skole. Det er videre foretatt noen sjablongmessige betraktninger om kostnader ved rehabilitering av Noresund skole, samt at det er vurdert kostnader til midlertidig drift.

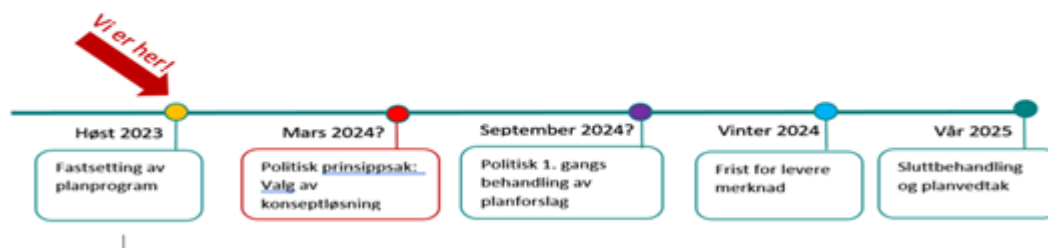
Forholdet til områdereguleringsplanen på Krøderen og innregulering av skole

Opprinnelig plan om helhetlig områderegulering ligger fast. Planprogrammet er fastsatt med tilleggsvedtak om skole i planområdet. Dersom det vedtas at ny skolestruktur skal utredes, vil prosessen knyttet til områderegulering måtte endres. Kommunedirektøren anbefaler at de helhetlige grepene vurderes i områdereguleringsplanen, og at det innarbeides et ekstraarbeid i denne prosessen.

For å inkludere skole i planområdet, vurderer kommunedirektøren at prosessen må forlenges med seks måneder, hvor det sees på konseptløsninger knyttet til skole og andre planlagte formål i området. Det skal sees på overordnede sammenhengende løsninger for vei, trafikk sikkerhet, adkomst og parkering for de ulike formål i området (idrett, skole, nye boligfelt, barnehage mm) før det settes i gang tiltak (ombygging eller prosjektering av ny skole). Valgt løsning må konsekvens-utredes og drøftes med overordnede myndigheter.

Opprinnelig plan om helhetlig områderegulering ligger fast. Planprogrammet er fastsatt med tilleggsvedtak om skole i planområdet. Planprosessen blir justert i henhold til modell nedenfor:

Mulig fremdrift – med utredning for skole

Valgt løsning må konsekvens-utredes og drøftes med overordnede myndigheter.

Økte kostnader for planarbeidet

Kostnadene ved detaljregulering av Noresundanlegget var totalt 3,2 millioner kroner. Å inkludere skole i den allerede påstartete områdereguleringen på Krøderen vurderes til å bli en noe rimeligere prosess. Noen utredninger som var viktig for Noresund må gjentas på Krøderen: grunnundersøkelser, trafikksikkerhet, medvirkning og vei med mer. Det anslås at det må regnes med ekstra kostnader i størrelsesorden 2 til 2,5 mill. kr., men det er knyttet betydelig usikkerhet til anslag om både tidsbruk og kostnader.

Behovet for ytterligere prosjektering av eventuell skole på Krøderen og Noresund er vanskelig å estimere. For å få et sammenligningsgrunnlag legges det til grunn at det blir en betydelig «enklere» prosess enn i forrige kommunestyreperiode: Det legges til grunn en prosess på ett og et halvt år, og en kostnad på anslagsvis 3-4 mill. kr. I tillegg til dette vil egne ressurser måtte benyttes inn i arbeidet.

Kostnadsestimat – ny skolestruktur

Som det fremgår i innledningen til saken, har kommunedirektøren vurdert omfang og kostnader ved et mulig skoleprosjekt, i tråd med styringssignaler fra kommunestyret. Vurderingene kommer frem av tabellen under. Usikkerhet knyttet til prosjektet «Krøderen skole 2020» er tatt ut av opprinnelige kalkyle, og summert på egen linje, sammen med annen usikkerhet i vurderingen.

«Krøderen skole 2020» indeksregulert	117 mill. kr.
Noresund skole rehabilitering	35 mill. kr.
Kostnader midlertidighet, inkludert "Slottet" (3,5 år)	11 mill. Kr.
Kostnader regulering-prosjektering	6 mill. kr.
SUM	169 mill. kr.
Usikkerhet: 15%	25 mill. kr.
SUM inkl. usikkerhet	194 mill. kr.

Forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) og annen intern ressursbruk

På driftssida anslås FDV-kostnadene til å være ca 1,5 mill. kr. høyere årlig for to skolebygg vs.

ett. For skoledrifta forsvinner noe av effektiviseringspotensialet anslått til å kunne være 3,5 mill. kr. årlig fra tidligere skoleorganisering med 1-7 på Noresund, og 1-10 på Krøderen. Årlig statstilskudd på 500.000 kr for å gjenopprette ei skole vil påvirke positivt.

Kommunedirektøren finner det også riktig å påpeke omfanget av det interne arbeidet. Til kommunestyremøtet i februar lå det i "svar på spørsmål" er enkel utredning som viste et timeforbruk på 5.500 timer til en kostnad på anslagsvis 3 mill. Kr. Til arbeidet med reguleringsplan ble det i oktober stipulert et timeforbruk på 1 000 timer, kostnadsberegnet til ca 615.000 kr.

Økte kostnader ved gjennomføring

Veidekke har skriftlig varslet en økning av kostnadene ved å gjenoppta prosessen. Dette begrunnes med at prosjektplanen avvikes med det *foreløpige stoppet*. Det er ikke antydning på størrelse på denne ekstrakostnaden.

Kommunedirektørens vurdering:

Saker om kommunesammenslåinger blir som oftest som en gemyttlig håndbak å regne målt mot saker om skolenedleggelse. Ingen saksområder engasjerer og aktiverer så mange følelser som når nærskolen er truet av nedleggelse. Skolesaken i Krødsherad er et langt og vondt kapittel i kommunens historie. Kronikker, kommentar og historier forteller om splid i bygda, splid i familier og splid innad i vennegjenger. Det er mulig å mene mye om forløpet fram til nå og hva som kunne vært gjort annerledes. Det eneste som er mulig å gjøre noe med er framtida.

Krødsherad kommune har hittil brukt i overkant av 23 mill. kr. over en periode på flere år til diverse arbeid i skolesaken. Saken nå er avgrenset til å ta stilling til hvorvidt inngåtte kontrakter med Veidekke AS skal avbestilles, og vurderinger av konsekvensene knyttet til dette. Av tidligere utredninger er prosjektet «Krøderen skole 2020», som også er omtalt under saksopplysningene, den enkeltposten det sannsynligvis være mest nærliggende å skjule til ved en eventuell avbestilling av kontraktene og behov for å etablere andre skoleløsninger.

I kommunestyrevedtaket av 9.11. d.å er det bestilt en vurdering av juridiske forhold omkring kontraktsinngåelsen. Advokatenes vurdering er at forpliktelsene Krødsherad kommune har påtatt seg er foretatt innenfor de fullmakter kommunestyret har gitt gjennom vedtak. Advokatene mener videre at det ikke foreligger manglende oppfyllelse av forutsetningene i avtalene som gir et objektivt saklig grunnlag til avbestilling utover at prosjektet ikke er ønsket. Det innebærer at kommunen har rett til å avbestille, men at Veidekke samtidig har rett til erstatning for både samspills- og gjennomføringskontrakten.

Veidekke har synliggjort et foreløpig erstatningskrav på anslagsvis 47 mill. kr. ved en avbestilling av kontraktene. Summen er presentert med noen forbehold, og advokatene sine vurderinger er at Veidekke har et legalt krav i spennet fra 30-50 mill. kr. Det antydes et landingspunkt i midtsjiktet på 40 mill. kr. samtidig som det bør tas høyde for at erstatningsansvaret kan passere 50 mill. kr selv om det kan bli betydelig lavere. Det som er det vanskeligste i denne saken er at det faktiske erstatningsansvaret ikke vil være konkret på det tidspunkt kommunestyret skal ta sin beslutning. Svaret vil ikke foreligge før i etterkant av en

eventuell avbestilling, og da enten materialiseres i en minnelig løsning eller gjennom rettssystemet. Advokatene mener det ikke er usannsynlig at erstatningssaken ved å følge rettssporet vil resultere i en behandling i to rettsinstanser. En rettssak som vil foregå på delvis oppløyd rettsmark da denne typen saker i liten grad har vært prøvd i et marked tilsvarende dagens bygge- og anleggsmarked. Som omtalt under saksopplysningene anses det at en avtale inngått i minnelighet sannsynligvis vil befinne seg i det øverste sjiktet i det angitte erstatningsspennet.

Risikovillighet vil dermed måtte ligge til grunn ved et eventuelt vedtak om å avbestille kontraktene. Det er fullt mulig å håpe at summen kan bli 30 mill. kr. og den kan også bli det. Den kan like fullt bli i overkant av 50 mill. kr. og i avsnittene om økonomi og påvirkningen på disposisjonsfondene er det tatt utgangspunkt i dette scenariet. Dette er den beregnede risikoen i et avbestillingsscenario, og er en størrelse kommunestyret bør ha et forhold til. Som framvist under saksopplysningene vil et slikt utfall bruke opp skolefondet, og redusere det frie dispersjonsfondet med snaut 30 mill. kr. I forlengelsen vil det innebære at cirka 20 mill. kr. av investeringene som ligger i økonomiplanen må finne annen finansiering, og det anbefales ikke ytterligere reduksjon av disposisjonsfond fritt.

Gitt potensielt erstatningsansvar og belastning på kommuneøkonomien kan ikke kommunedirektøren anbefale å avbestille kontraktene. Kommunens gjeldsgrad og påvirkningen på driftsrammene utover i økonomiplanperioden krever enten effektiviseringstiltak, grep for å forbedre inntektssida eller en kombinasjon. Behovet for ny skole er uomtvistelig. Med ei gjestående investeringsramme for skole på anslagsvis 130-150 mill. kr etter en avbestilling, er det vanskelig å se hvordan ny skole kan realiseres. Det er også et moment at effektiviseringspotensialet innenfor drifta blir redusert ved valg av to-skole-modell. Et ytterligere forhold er bortfall av hall/gymsal på Noresund, som ellers ville vært et viktig tilskudd til glede for bygdas innbyggere. Denne tilleggsdimensjonen, som ville kommet ved å bygge det prosjekterte skoleanlegget, synes umulig å realisere i kjølvannet av annen skoleløsning.

Kommunedirektøren mener det er viktig å skue til et mulig framtidig tidsforløp: Ved gjennomføring av ny skolestrukturprosess, prosjektering av skolebygg, regulering og i etterkant gjennomføre byggeprosessen med nye/renoverte skolebygg kan året fort være 2027 før elevene ønskes velkomne til nytt fysisk læringsmiljø. Denne tidsperioden synes noe lang med tanke på dagens svært slitne skolebygg på Krøderen.

Krødsherad beveger seg inn i et mer krevende økonomisk landskap med en investeringsplan som inneholder høye låneopptak, og betjening av lån vil spise mer av driftsrammene. I slike tider er det betryggende å ha penger på bok - i solide fond. Det er kjent at andelen eldre vil øke, og at ressurser må dreies fra oppvekst til omsorg. Denne bevegelsen legges det best til rette for ved å opprettholde vedtaket om skolestruktur. Kommunedirektøren hadde i juni 2021 ingen entydige meninger om skolen skulle ligge på Krøderen eller Noresund. Når prosessen nå har kommet så langt av gårde som den faktisk har, er det imidlertid ingen tvil om at Krødsherad kommune møter framtida på den beste måten ved å stå ved avtalene med Veidekke og bygge den prosjekterte skolen på Noresund.

Vedlegg